

ЗАХІДНИЙ КУКУРУДЗЯНИЙ ЖУК (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte)

Дуже небезпечний карантинний організм для кукурудзи, який стрімко заселив значну територію південної Європи і становить суттєву небезпеку сільському господарству України є західний кукурудзяний жук (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte). Шкідник походить з Центральної Америки. Вперше на території України був виявлений за допомогою феромонних пасток в Закарпатській області. В Чернівецькій області поширений в Глибоцькому, Заставнівському, Кельменецькому та Новоселицькому районах. Загальна площа зараження становить: 751,00 га. Західний кукурудзяний жук належить до родини листоїдів. Дорослі жуки мають овальне тіло довжиною 6-8 мм, жовтувато-бурі з більш темними вусиками і жовтими смужками на надкрилах. Самці дрібніші від самок і мають більш темне забарвлення. Надкрила жовтувато-бурі із зеленкуватим відтінком, у самок – з трьома чорними смугами, які іноді мають вигляд пунктирних крапок. У самців вони зливаються в одну смугу, особливо в задній частині. Личинки білі, черв'якоподібні, довжиною до 13 мм. Західний кукурудзяний жук має одну генерацію протягом року. Оптимальна температура для яйцекладки – 18°C. Самки відкладають яйця в ґрунт на глибину до 5 см. Дощова погода стимулює процес відкладання яєць. Самка в сухий ґрунт яйця не відкладає. Зимують яйця і витримують холод до - 10°C. Личинки відроджуються в травні, коли ґрунт прогрівається до 11°C, відразу починають живитися коренями кукурудзи, що призводить до значного зменшення кореневої маси та вилягання рослин, за якого неможливий механізований збір кукурудзи. Пошкоджені дорослі рослини під час сильних вітрів та дощів легко полягають, і стебло набуває форми «гусячої шиї». Період розвитку личинок – три - чотири тижні. Імаго виходить з ґрунту в кінці липня – на початку серпня, їхня поява співпадає з періодом цвітіння кукурудзи. Жуки, мігруючи у пошуках корму, надають перевагу кукурудзяним полям, які приваблюють їх кольором та запахом. Пошкоджують волоть, стовпчики жіночих суцвіть, листя, іноді обгризають молоді качани. При живленні на генеративних органах зменшується кількість зерен в качані, а в результаті цього знижується врожайність. Дорослі жуки найактивніші в сутінках і на світанку. Розповсюдження яєць та личинок цього шкідника можливе з транспортом, залишками ґрунту, що прилипає до насіння, знаряддями праці. В пошуках корму дорослі особини перелітають на поля кукурудзи та інших культур у нові райони. Перенесенню жуків сприяє також вітер. Поширення жука може слугувати завезення шкідників з підкарантинними вантажами і транспортними засобами, які прибувають з країн, де розповсюджений шкідник, та природним його розселенням з вогнищ по всій території України.

Важливим заходом є щорічне обстеження посівів кукурудзи маршрутно-візуальним методом з використанням феромонних пасток (1 пастка на 5 га). А щодо личинок, знищувати їх дуже легко: сільгоспвиробникам варто лише зробити на місці висадки осінню оранку, тоді у люті зимові морози закладене на глибину 15-20 см потомство вимерзає. Також якщо наступного року зробити сівозміну, личинкам жука не буде чим харчуватися і вони вимруть. Це найдешевший і найраціональніший спосіб. Зараз на Закарпатті вивели новий гібридний сорт кукурудзи – „Кішкун” з дуже густою розвиненою кореневою системою, яку не під силу поперегризати навіть таким ненаситним шкідником як личинки західного кукурудзяного жука. З агротехнічних заходів боротьби є дотримання сівозміни, що включає зернові (крім кукурудзи), багаторічні трави, конюшину, люцерну, просапні культури. Висівати кукурудзу на одному і тому ж полі можна лише через 3 роки, не допускаючи монокультури кукурудзи. З хімічних заходів боротьби основним є обробка рослин пестицидами проти жуків та внесення в ґрунт при сівбі гранульованих препаратів проти личинок західного кукурудзяного жука.